

vendigvis maa have Mere at leve af i de mere velstaaende Egne af Landet end i de andre Egne. Det er derfor, tror jeg, et rigtigt Princip, der er fulgt i Loven af 1856 med Hensyn til Alderstillelæg, og det er det samme, som er opretholdt i dette Tilfælde. Nu mente det ærede Medlem, at man kunde gaa en anden Vej med Hensyn til Alderstillelægene og tage til Maalestof, hvor længe en Lærer har været i det samme Embede. Jeg indrømmer, at der er Noget, der taler for at tage dette Hensyn. Jeg har selv tænkt paa, om noget Saadant lod sig udføre; men det er ikke lykkedes mig at finde nogen Kombination, hvorved denne nye Tante paa en helbig og billig Maade lod sig forene med den gamle. Jeg tillader mig imidlertid at mene, at, tages den saaledes, som det ærede Medlem synes at ville gennemføre den, vil man opnaa netop det Modsatte af, hvad der tilsigtes, nemlig at afvende Klager, der nu reises over, at den nuværende Kaldelsesmaade skader Skolevæsenet og er uretfærdig mod mange Lærere; thi hvad er det, man her væsentlig klager over? Det er jo det, at det hyppigt hænder, at ganske unge Lærere ansættes i de højest lønnede Embeder. Det er det, der giver Anledning til en Beflagelse og en retfærdig Beflagelse over, at der ikke er noget Avancement mellem Skolelærerne. Det skader Standens Stilling i det Hele taget, og det er i og for sig ikke billigt; men hvad vil Følgen blive af, at man følger den af det ærede Medlem angivne Vej? Den vil jo blive den, at netop de Lærere, der have nydt den store Begunstigelse strax at komme ind i et stort Embede, og som ikke blive forflyttede, forholdsvis meget tidlig vilde naae det højeste Alderstillelæg. Altsaa vil det, som det ærede Medlem tilfigter, saa vidt jeg skjønner, langt fra naaes. Det vil ikke være Veien til at afhjælpe de Mangler, som vi nu finde ved den nuværende Kaldelsesmaade. Men af andre Uttringer, som det ærede Medlem fremsatte, var det ogsaa klart, at han ikke satte stor Pris paa at faae disse Mangler afhjulpne. Sa, det forekommer mig endog, at det ærede Medlem tvertimod var stærkt oplagt til at gaa endnu videre, end der er gaaet ved Loven af 1856, thi det ærede Medlem fremsatte forskellige Bemærkninger om, hvor naturligt det var — ja, lad mig samle det Hele i et kort Udtryk — at lade Undervisningen afhjælpe sig selv, lade Forældrene raade i den Henseende og give de kommunale Autoriteter ubetinget Ret til at kalde de Lærere, som de ønske. Naar de nemlig kun skulde indstille En, og han derefter skal tages, vilde det jo kun være et Mundsveir, dersom man tillægger Skoledirektionerne Kaldelsesret. Det er imidlertid, som det ogsaa strax efter omtales af et andet Medlem fra Kjøbenhavn (Moug), Bemærkninger, der vistnok ere byggede paa Erfaringer, som det ærede Medlem ubeløkkende har fra Frederiksberg. Der har jo, som ærede Medlemmer formodentlig vide af Omtalen i Bladene,

været en Disfents i Frederiksberg Kommune angaaende Besættelsen af et Skolelærerembede i Kommunen, idet Skoledirektionen ikke har valgt den først Indstillede. Men ligesom Skoledirektionen i dette Tilfælde kun har brugt sin utvilsomme Ret, og ligesom der ikke er Spor af Tvivl om, at Skoledirektionen er gaaet frem med Samvittighedsfuldhed og rimeligvis tillige har truffet det Rette, saaledes vilde det vistnok utvilsomt være forhaftet at uddrage en Slutning herfra om, hvad der skal gjøres hele Landet over med Hensyn paa Skolelærernes Kaldelse. Med Hensyn paa § 20 bemærkede det ærede Medlem, at den Inddeling, som der var gjort, neppe var hensigtsmæssig. I § 20 er der forsøgt at raade Bod paa nogle af de Ulemper, som følge af den nuværende Kaldelsesmaade, og det er da sket ved at bestemme, at Lærere, som skulle ansættes, maa være i det Mindste 23 Aar og skulle have været mindst 3 Aar ansatte i Skolevæsenets Tjeneste, og dernæst ved at dele Embederne i bedre og ringere Lønne, og ved at knytte den Bestemmelse sammen dermed, at til de bedre Lønnede Embeder skulle velkjente Lærere, der i 10—25 Aar have virket i Skolevæsenets Tjeneste, have fortrinlig Afgang. Det, sagde det ærede Medlem, vilde være det samme som at give Embederne i de større Kommuner til gamle Mænd. Det forholder sig ikke saaledes. Læger man den højeste Anciennitet, som her er sat, nemlig 25 Aar, saa vil jeg minde om, at en Skolelærer kan have taget sin Examen i sit 18de Aar — at han er ældre end 20 Aar, hører til de sjeldne Undtagelser —; den højeste Alder, der altsaa vil kunne være Spørgsmaal om, er 45 Aar, eftersom de fleste Lærere strax efter deres Examen træde ind i en Lærerstilling, og det vil man dog ikke kalde gamle Mænd. At gaa efter Anciennitet ved Besættelsen af Skolelærerembeder vil jeg lige saa lidt tilraade som i det Hele ved Besættelsen af andre Embeder, thi Embederne kunne ikke være tjente med, at denne Regel følges. Derimod finder jeg det haade retfærdigt, rigtigt og i sidste Instant i Tjenestens Løb, at der tages et vist Anciennitetshensyn ved Embedsbesættelser. Jeg har gjort Forsøg paa noget Saadant i denne Paragraf; maaske kan man vælge et heldigere Tal — derom kan der naturligvis forhandles —, men jeg haaber, at det maa erkjendes, at der her er paapeget en Vej, som i og for sig er rigtig, og som maaske kunde bidrage til at fjerne nogle af de Ulemper, som nu føles. — §§ 18 og 19 omhandle en Forandring i det nuværende Tilfald med Borger- og Almue-skolevæsenet. Der er mindet om, og navnlig meget udførlig af et andet Medlem idag (Kiær), som tidligere har været Medlem af det Udvalg, der har været nedsat angaaende denne Materie, at der i Lovforslaget af 1872, som senere forelagdes her i Thinget, var fremsat Forslag om 8 Kreds-skoleinspektører,